

สรุปผลการทดลองและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการทดลอง

5.1.1 การสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอมโดยใช้เพคตินเนส เซลลูเลส และอะมัยเลสอิสระ

5.1.1.1 ภาวะที่เหมาะสมในการสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอมโดยใช้เพคตินเนส และ เซลลูเลสอิสระ

ภาวะที่เหมาะสมในการสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอมจากกล้วยหอมที่ระดับความสุก 7-8 โดยใช้เพคตินเนส และเซลลูเลสอิสระ คือ ที่ความเข้มข้นของเพคตินเนสร้อยละ 0.05 โดยปริมาตรต่อน้ำหนักเนื้อกล้วยหอมบด ใช้ร่วมกับเซลลูเลสที่ความเข้มข้นร้อยละ 0.06 โดยปริมาตรต่อน้ำหนักเนื้อกล้วยหอมบด ที่อุณหภูมิ 45 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ซึ่งภายใต้ภาวะดังกล่าว สามารถสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอมได้ประมาณร้อยละ 73 โดยน้ำหนัก และหัวน้ำเชื้อที่สกัดได้มีสีเหลืองนวลใส มีกลิ่นหอมของกล้วยหอม ผสมกลิ่นของเอนไซม์ผสมเล็กน้อย รสหวาน ซึ่งวัดเป็นค่า Brix ได้  $22(\pm 1)$  °Brix และมี pH  $4.4(\pm 0.3)$

5.1.1.2 ผลของอะมัยเลสต่อการสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอม

จากการศึกษาผลของอะมัยเลสร่วมกับเพคตินเนสและเซลลูเลสในการสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอม โดยกำหนดลำดับการทางปฏิกิริยาของอะมัยเลสไว้ต่างกัน 2 แบบ คือ ปฏิกิริยาแบบลำดับขั้น โดยใช้อะมัยเลสย่อยสลายเนื้อกล้วยหอมบดก่อนหรือหลังการใช้เพคตินเนสและเซลลูเลส และปฏิกิริยาแบบต่อเนื่อง โดยใช้อะมัยเลสทั้งสามชนิดข้างต้นพร้อมกัน พบว่า ในการทางปฏิกิริยาทั้ง 2 รูปแบบ อะมัยเลสไม่มีผลในการช่วยเพิ่มผลผลิตของหัวน้ำเชื้อกล้วยหอม

5.1.2 ภาวะที่เหมาะสมการตรึงรูปเพคตินเอส เซลลูเลส และอะมัยเลสบนผ้าในลอน

ภาวะที่เหมาะสมการตรึงรูปเพคตินเอส เซลลูเลส และอะมัยเลสบนผ้าในลอน

สรุปได้ดังตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 สรุปภาวะที่เหมาะสมการตรึงรูปเพคตินเอส เซลลูเลส และอะมัยเลสบนผ้าในลอน

ภาวะในการตรึงรูป	เพคตินเอส	เซลลูเลส	อะมัยเลส
ความเข้มข้นของ APTS	ร้อยละ 3 โดยปริมาตร	ร้อยละ 1 โดยปริมาตร	ร้อยละ 1 โดยปริมาตร
pH ของ APTS	10	10	10
ความเข้มข้นของกลูตา- -รัลดีไฮด์	ร้อยละ 1 โดยปริมาตร	ร้อยละ 1 โดยปริมาตร	ร้อยละ 1 โดยปริมาตร
pH ของกลูตารัลดีไฮด์	3	7	9
ความเข้มข้นของเอนไซม์	ร้อยละ 0.5 โดยปริมาตร	ร้อยละ 4 โดยปริมาตร	ร้อยละ 2 โดยปริมาตร

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.1.3 สมบัติด้านจลนพลศาสตร์ของเพคตินเนสและเซลลูเลสตรังรูปเทียบกับเพคตินเนสและเซลลูเลสอิสระ

สมบัติทางจลนพลศาสตร์ของเพคตินเนสและเซลลูเลสตรังรูปเมื่อเทียบกับเพคตินเนสและเซลลูเลสอิสระ สรุปได้ดังตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 สมบัติทางจลนพลศาสตร์ของเพคตินเนสและเซลลูเลสตรังรูปเทียบกับเพคตินเนสและเซลลูเลสอิสระ

ค่าทางจลนพลศาสตร์	เพคตินเนส		เซลลูเลส	
	อิสระ	ตรังรูป	อิสระ	ตรังรูป
อุณหภูมิที่เอนไซม์แสดงแอกติวิตีสูงสุด (องศาเซลเซียส)	40	45	60	60
pH ที่เอนไซม์แสดงแอกติวิตีสูงสุด	4.5	3.5	5	5
ค่าคงที่ Michaelis (%)	1.09	0.78	0.186	0.99

5.1.4 การสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอมโดยใช้เพคตินเนส เซลลูเลส และอะมัยเลสตรังรูปในเครื่องปฏิกรณ์แบบถังกวนในระบบไม่ต่อเนื่องขนาดบรรจุกล้วยหอมบด 100 กรัม

5.1.4.1 ปริมาณของเพคตินเนสตรังรูปที่เหมาะสมในการสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอม

ปริมาณของเพคตินเนสตรังรูปที่เหมาะสมในการสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอมคือ ใช้จำนวน 60 แผ่น (มีแอกติวิตี  $1.25 \times 10^{-2}$  ยูนิต/แผ่น) ต่อการย่อยสลายเนื้อกล้วยหอมบด 100 กรัม ซึ่งที่ปริมาณของเพคตินเนสตรังรูปดังกล่าวจะให้แอกติวิตีในการสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอมเทียบเท่ากับเพคตินเนสอิสระที่ความเข้มข้นร้อยละ 0.05 โดยปริมาตร/น้ำหนักกล้วยหอมบด โดยใช้ร่วมกับเซลลูเลสอิสระที่ความเข้มข้นร้อยละ 0.06 โดยปริมาตร/น้ำหนัก ที่

## ภาวะการสกัดเดียวกัน

### 5.1.4.2 ปริมาณของเซลลูโลสตรึงรูปที่เหมาะสมในการสกัดหัวน้ำเชื้อ กล้วยหอม

ปริมาณเซลลูโลสตรึงรูปที่เหมาะสมในการสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอม คือ ใช้จำนวน 20 แผ่น (มีแอกติวิตี 1.41 ยูนิต/แผ่น) ต่อการย่อยสลายเนื้อกล้วยหอมบด 100 กรัม ซึ่งที่ปริมาณของเพคตินีสตรึงรูปดังกล่าว จะให้แอกติวิตีในการสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอมเทียบเท่ากับ เซลลูโลสอิสระที่ความเข้มข้นร้อยละ 0.06 โดยปริมาตร/น้ำหนักกล้วยหอมบด โดยเข้าร่วมกับ เพคตินีสอิสระที่ความเข้มข้นร้อยละ 0.05 โดยปริมาตร/น้ำหนักที่ภาวะการสกัดเดียวกัน

### 5.1.4.3 แอกติวิตีจำเพาะของเพคตินีสและเซลลูโลสตรึงรูปเมื่อเปรียบ เทียบกับเพคตินีสและเซลลูโลสอิสระ

เพคตินีสตรึงรูปมีแอกติวิตีเทียบเท่ากับร้อยละ 71.21 ของเพคตินีสอิสระ และ เซลลูโลสตรึงรูปมีแอกติวิตีเทียบเท่ากับร้อยละ 86.75 ของเซลลูโลสอิสระ

### 5.1.4.4 ประสิทธิภาพและเสถียรภาพในการสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอมเมื่อใช้ เพคตินีสตรึงรูปร่วมกับเซลลูโลสตรึงรูป

เมื่อนำมาเพคตินีสและเซลลูโลสตรึงรูปในปริมาณ 60 แผ่น และ 20 แผ่น ตามลำดับ มาใช้ร่วมกันในการสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอมในเครื่องปฏิกรณ์แบบถังกวน จะพบว่าในการสกัดครั้งแรก จะมีประสิทธิภาพเทียบเท่ากับที่สกัดด้วยเอนไซม์อิสระ และประสิทธิภาพจะลดลงไปเกือบร้อยละ 50 ในการใช้ซ้ำเป็นครั้งที่สอง และลดลงไปกว่าร้อยละ 70 เมื่อใช้ซ้ำเป็นครั้งที่สาม และหลังจากการใช้ซ้ำเป็นครั้งที่สี่ แอกติวิตีของเอนไซม์ตรึงรูปมีแนวโน้มที่เสถียร

### 5.1.4.5 ผลของอะมัยเลสตรึงรูปต่อการสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอมเมื่อใช้ ร่วมกับเพคตินีสและเซลลูโลสตรึงรูป

จากการทดสอบผลของอะมัยเลสตรึงรูปต่อการสกัดหัวน้ำเชื้อกล้วยหอม เมื่อใช้ร่วมกับเพคตินีสและเซลลูโลสตรึงรูปในเครื่องปฏิกรณ์แบบถังกวน พบว่า อะมัยเลสตรึงรูปไม่มีผลต่อการเพิ่มปริมาณของหัวน้ำเชื้อกล้วยหอมและต่อการเพิ่มของปริมาณของของแข็งทั้งหมดในหัวน้ำเชื้อที่สกัดได้

### 5.1.5 เปรียบเทียบสมบัติทางประสาทสัมผัสระหว่างหัวน้ำเชื่อมกล้วยหอมที่สกัดได้โดยใช้ เอนไซม์อิสระ และ เอนไซม์ตรึงรูป

ผลการทดสอบด้านประสาทสัมผัสเปรียบเทียบน้ำกล้วยที่เตรียมจากหัวน้ำเชื่อมกล้วยที่สกัดได้โดยเอนไซม์อิสระ และที่สกัดได้โดยเอนไซม์ตรึงรูป ในอัตราส่วนของหัวน้ำเชื่อมกล้วย : น้ำเย็น เท่ากับ 1 : 3 และแต่งรสด้วยน้ำตาลร้อยละ 10 โดยน้ำหนัก ซึ่งน้ำกล้วยที่เตรียมได้มีปริมาณของแข็งทั้งหมดเท่ากับ  $10 \pm 0.5$  °Brix และมี pH  $4.7 \pm 0.1$  พบว่า น้ำกล้วยที่เตรียมได้จากหัวน้ำเชื่อมกล้วยหอมที่สกัดโดยเอนไซม์ตรึงรูปจะมีสมบัติทางด้านกลิ่นดีกว่าที่สกัดโดยเอนไซม์อิสระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $p \leq 0.05$ ) ในขณะที่ สมบัติทางด้านรส และการยอมรับรวมไม่มีความแตกต่าง อย่างมีนัยสำคัญ ( $p > 0.05$ ) โดยที่คะแนนของการยอมรับรวมของน้ำกล้วยที่เตรียมได้จากหัวน้ำเชื่อมกล้วยทั้งสองอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับมาก

### 5.2 ข้อเสนอแนะ

ผลงานวิจัยทั้งหมดนี้ศึกษาเพื่อหาแนวทางในการผลิตหัวน้ำเชื่อมกล้วยหอมเพื่อจะนำไปสู่การพัฒนาเป็นระบบการผลิตในระดับอุตสาหกรรมต่อไป ซึ่งจากการศึกษาการสกัดหัวน้ำเชื่อมกล้วยหอมในช่วงการใช้เอนไซม์อิสระ จะมีข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์คือ การนำเพคตินสมาใช้ร่วมกับเซลลูเลส จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการสกัดหัวน้ำเชื่อมกล้วยให้ดียิ่งขึ้น และพบว่า อะมัยเลสไม่มีส่วนช่วยในการสกัดหัวน้ำเชื่อมกล้วยหอม ซึ่งต่างจากในกรณีของผลไม้บางชนิดเช่น ทูเรียน ที่อะมัยเลสมีบทบาทในการช่วยสกัดสูง (เป็นงานวิจัยที่กำลังศึกษาอยู่ในภาควิชาเทคโนโลยีทางอาหาร) นอกจากนี้ในช่วงการวิเคราะห์ข้อมูล จะเห็นว่าการนำวิธี Response Surface Methodology (RSM) เข้ามาใช้ จะทำให้ได้ข้อมูลของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในลักษณะที่ต่อเนื่อง ทำให้สามารถเลือกจุดที่เหมาะสมสำหรับแต่ละตัวแปรโดยคำนึงถึงในแง่ เศรษฐกิจสัมพันธ์กับปริมาณผลผลิตที่ต้องการได้ สำหรับความเป็นไปได้ในการผลิตเป็นระบบอุตสาหกรรม เนื่องจากการผลิตหัวน้ำเชื่อมกล้วยดังกล่าวไม่ต้องอาศัยเครื่องมือที่ซับซ้อนแต่อย่างใด และการใช้เอนไซม์ช่วยในการผลิตก็สามารถลดความหนืดของเนือกล้วยหอมบดได้อย่างรวดเร็วและสามารถเพิ่มผลผลิตของหัวน้ำเชื่อมกล้วยได้มากกว่าร้อยละ 70 โดยน้ำหนัก ดังนั้นจึงเป็นไปได้อย่างมากในการประยุกต์กระบวนการผลิตหัวน้ำเชื่อมกล้วยนี้ ให้สอดคล้องกับอุปกรณ์และความพร้อมในโรงงานอุตสาหกรรมน้ำผลไม้ของ

ประเทศไทยได้ อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาเพื่อผลิตเป็นระบบอุตสาหกรรมนี้ จำเป็นต้องมีศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับ คุณภาพของหัวน้ำเชื้อกล้วยหอมที่ได้ในแง่ของสีที่เกิดจากปฏิกิริยาการเกิดสีน้ำตาล (Browning reaction) อายุการเก็บ นอกจากนี้ต้องศึกษาถึงระดับความร้อนที่ใช้ในการทำลายจุลินทรีย์โดยที่ให้มีผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของกลิ่นกล้วยน้อยที่สุด และสิ่งที่น่าสนใจอีกประการหนึ่งที่น่าจะมีการศึกษาประกอบกัน คือ การใช้เอนไซม์ในการสกัดกลิ่นจากเปลือกของกล้วยเนื่องจากเปลือกกล้วยมีองค์ประกอบของกลิ่นอยู่ด้วย อีกทั้งยังเป็นของเหลือทิ้งที่นำไปใช้ประโยชน์ไม่ได้จึงเป็นการช่วยลดต้นทุนสำหรับวัตถุดิบ และยังเป็นการใช้ประโยชน์จากกล้วยทิ้งผลได้อย่างเต็มที่ สำหรับในช่วงการศึกษาภาวะที่เหมาะสมในการตรึงรูปเอนไซม์บนผ้าในลอน โดยใช้สารละลาย APTS เป็นสารกระตุ้นตัวพวย และสารละลายกลูตาไรลดีไฮด์เป็นสารสร้างพันธะเชื่อมขวาง พบว่า สามารถตรึงรูปเพคตินเอส เซลลูโลส และอะมัยเลส บนตัวพวยประเภทในลอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งภาพถ่ายจาก Scanning electron microscope เป็นหลักฐานประกอบการแสดงให้เห็นถึงการติดแน่นของเอนไซม์กับตัวพวยอย่างชัดเจน นอกเหนือจากค่าแอกติวิตีที่วัดได้ อย่างไรก็ตามสามารถพัฒนาวิธีการศึกษาภาวะที่เหมาะสมในการตรึงรูปเพื่อปรับระดับของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตรึงรูปให้มากขึ้น เพื่อช่วยเสริมทำให้เอนไซม์ตรึงรูปดังกล่าวมีแอกติวิตีสูงขึ้น โดยนำวิธี RSM มาใช้ในการวางแผนการทดลอง ซึ่งสามารถทำให้คัดเลือกสภาวะที่เหมาะสมของตัวแปรในการตรึงรูป เพื่อให้ได้มาซึ่งเอนไซม์ตรึงรูปที่มีแอกติวิตีสูงได้ ด้วยระยะเวลาอันสั้น เนื่องจากวิธีนี้ ทำให้สามารถศึกษาผลของตัวแปรหลาย-ตัวที่ระดับต่าง ๆ ได้ในเวลาเดียวกัน ด้วยจำนวนการทดลองที่ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับการใช้แบบแผนการทดลองแบบดั้งเดิม ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ Marty (1985) ทำการทดลองโดยนำวิธี RSM มาใช้ในการวางแผนการทดลอง เพื่อศึกษาหาภาวะที่เหมาะสมในการตรึงรูป Ribonuclease A บน Spherosil โดยใช้สารละลายกลูตาไรลดีไฮด์เป็นสารสร้างพันธะเชื่อมขวาง แปรปัจจัยในการตรึงรูป ได้แก่ ความเข้มข้นและ pH ของสารละลายกลูตาไรลดีไฮด์ และเวลาในการทำปฏิกิริยา ซึ่งแต่ละปัจจัยจะแปรมากกว่า 3 ระดับขึ้นไป พบว่า ค่าที่ได้จากการคำนวณหรือประมาณจากสมการ มีค่าใกล้เคียงกับการทดลอง ซึ่งทำให้สามารถเลือกภาวะการตรึงรูป โดยพิจารณาควบคู่กับปัจจัยหลาย ๆ อย่างเช่น ข้อจำกัดในด้านเทคนิคการตรึงรูป หรือต้นทุนการผลิตได้ นอกจากนี้การใช้วิธีการวางแผนการทดลองดังกล่าวยังช่วยลดข้อผิดพลาดจากการทดลองที่มีจำนวนทรีตเมนต์มาก ๆ ได้ จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจในการนำ RSM มาพัฒนามาใช้กับงานทางด้านการศึกษาการตรึงรูปเอนไซม์ ซึ่งเป็นงานที่ต้องการความ

ละเยียดสูง สำหรับเพคตินและเซลลูโลสตรังรูปที่ได้จากการตรังรูปในภาวะที่เหมาะสมงานวิจัยนี้มีข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์สำหรับการนำไปใช้ดังนี้คือ

1. การตรังรูปแบบพันธะโควาเลนต์ด้วยวิธีนี้ ช่วยทำให้ทั้งเพคตินและเซลลูโลสตรังรูปมีความเสถียรต่อการเสียสภาพด้วยความร้อนที่อุณหภูมิสูงได้ดีกว่า เมื่ออยู่ในลักษณะของ เอนไซม์อิสระ นอกจากนี้ เซลลูโลสตรังรูปยังมีช่วงอุณหภูมิในการทำงานปฏิกริยากับสับสเตรทกว้างกว่า เซลลูโลสอิสระ จึงทำให้ศักยภาพของการนำเอนไซม์ไปใช้งานเพิ่มขึ้น

2. เพคตินสตรังรูปที่เตรียมได้มีค่า  $K_m$  ต่ำกว่าค่า  $K_m$  ของเพคตินอิสระ แสดงให้เห็นว่า ภาวะการเตรียมเพคตินดังกล่าวทำให้เพคตินสตรังรูปมีความจำเพาะต่อสับสเตรทมากกว่าเพคตินอิสระ แต่ในขณะเดียวกัน แม้ว่าเซลลูโลสตรังรูปจะมีค่า  $K_m$  สูงกว่าค่า  $K_m$  ของเซลลูโลสอิสระ แต่เมื่อนำมาใช้ในการสกัดหัวน้ำเชื้ออ้อยหอมแล้วพบว่า ยังคงมีประสิทธิภาพในการสกัดหัวน้ำเชื้ออ้อยหอมได้ดี โดยเมื่อใช้ในปริมาณที่เหมาะสมแล้วสามารถสกัดหัวน้ำเชื้ออ้อยหอมเทียบเท่ากับที่ได้จากการสกัดโดยใช้เอนไซม์อิสระได้

3. จากการศึกษาเบื้องต้นถึงความเป็นไปได้ในการนำเอนไซม์ตรังรูปมาใช้เพื่อจุดประสงค์การสกัดหัวน้ำเชื้ออ้อยหอมซึ่งมีลักษณะของเนื้อสัมผัสที่มีความหนืด และมีน้ำอยู่ในระบบน้อย ซึ่งในงานวิจัยนี้เลือกใช้เครื่องปฏิกรณ์เอนไซม์ตรังรูปแบบดังกล่าว ซึ่งเหมาะสมสำหรับสับสเตรทที่มีความหนืดสูง พบว่า การนำเพคติน และเซลลูโลสตรังรูปมาใช้ร่วมกันในเครื่องปฏิกรณ์แบบดังกล่าวดังกล่าว เอนไซม์ตรังรูปนี้ยังคงมีประสิทธิภาพในการสกัดหัวน้ำเชื้ออ้อยหอมได้ดี แม้จะทำงานอยู่ในระบบที่มีแรงต้านทานสูงก็ตาม จึงมีความเป็นไปได้ในการนำเอาเอนไซม์ตรังรูปมาใช้ในการสกัดน้ำผลไม้ นอกจากนี้พบว่าการใช้เอนไซม์ตรังรูปช่วยในการสกัดหัวน้ำเชื้ออ้อยหอมยังช่วยพัฒนาคุณภาพในด้านกลิ่นของหัวน้ำเชื้ออ้อยหอมที่สกัดได้อีกด้วย ข้อมูลการศึกษาทั้งหมดดังกล่าวนี้เนื่องจากยังไม่มีงานวิจัยใด ที่ศึกษาถึงการนำเอนไซม์ตรังรูปมาประยุกต์ใช้กับการสกัดน้ำผลไม้มาก่อน จึงอาจใช้เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญ ในการพัฒนาการนำเอนไซม์ตรังรูปมาใช้ในด้านการสกัดน้ำผักหรือผลไม้อื่น ๆ หรือ พัฒนาหาแนวทางเพิ่มเติมสำหรับการประยุกต์ให้สามารถนำไปใช้ในกระบวนการผลิตที่มีขนาดใหญ่ได้ต่อไป

สำหรับหัวน้ำเชื้ออ้อยหอมที่สกัดได้นี้ จากการศึกษาการนำไปใช้เบื้องต้นพบว่ายังมีข้อจำกัด สำหรับการนำหัวน้ำเชื้ออ้อยหอมไปใช้งานโดยเหมาะกับเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่ไม่ผ่านความ

ร้อนสูง เป็นเวลานาน ๆ เช่น ไอศกรีม น้ำกล้วยพร้อมดื่ม หรือเป็นวัตถุดิบสำหรับการผลิตไวน์น้ำผลไม้ เป็นต้น ในการนำไปใช้กับผลิตภัณฑ์ที่ผ่านขั้นตอนที่ให้ความร้อนสูงเป็นเวลานาน เช่น เค้กหรือคุกกี้ จะทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ได้สูญเสียกลิ่นกล้วยไป แม้ว่าจะคงรสชาติอยู่ก็ตาม ซึ่งเกี่ยวกับเรื่องนี้ จากคำแนะนำของนักวิจัยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเอนไซม์ของบริษัทผู้ผลิตเอนไซม์เชิงพาณิชย์ Rohm Gmbh ในงานนิทรรศการ Food Ingredients Asia 1992 ณ ศูนย์ประชุมสิริกิติ์ ประเทศไทย ได้ให้เหตุผลว่า อาจเนื่องมาจากการที่ในหัวน้ำเชื่อมกล้วยหอมนี้มีน้ำตาลอยู่ในปริมาณที่สูงอีกทั้งในผลิตภัณฑ์ดังกล่าวก็มีน้ำตาลเป็นองค์ประกอบอยู่สูงเช่นกัน การให้ความร้อนสูงเป็นเวลานาน จะเร่งการเกิดปฏิกิริยาทางเคมีระหว่างสารระเหยง่ายที่เป็นองค์ประกอบของกลิ่น กับ น้ำตาล ทำให้เกิดสารประกอบที่ไม่ให้กลิ่นออกมา อย่างไรก็ตามปัญหาที่จุดนี้น่าจะมีการศึกษาเพิ่มเติม เพื่อหาทางแก้ไข และเพื่อพัฒนาการนำหัวน้ำเชื่อมกล้วยที่ได้จากธรรมชาตินี้ไปใช้ในงานที่มีขอบข่ายที่กว้างขึ้นต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร  
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย